ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 135 ◆ Субота, 13 липня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

ГРЕНАДО МОЯ!

Цей знімок зроблено не в Канаді, де ми купуємо зерно.

І навіть не в Гренаді, де ми колись мріяли «землю селянам оддать».

Ні, це — у нас.

І не тоді, коли ми ще самі торгували своїм зерном за морями, а — сьогодні.

Чому ж цей хлопчина такий натхненно-безтурботний?

А тому, що жнива — то, все-таки, Свято!

Свято надій на майбутнє: зібране нині — колись вродить знову. Інакше навіщо було сіяти?

Можливо, краще ростити на цих полях тюльпани?

Красивіше — але не краще.

У Гренаді вам скажуть те саме...

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

УРОЧИСТЕ засідання з'їзду народних депутатів РРФСР, що відбулось 10 липня у Москві, було присвячене вступу на посаду і прийняття присяги першого Президента Росії Бориса Миколайовича Єльцина.

КАБІНЕТ міністрів УРСР прийняв рішення впорядкувати практику колективного відеопоказу та комерційного телевізійного мовлення, припинити розповсюдження порнографії, пропаганди насильства і жорстокості.

З МЕТОЮ посилення соціального захисту працівників органів і підрозділів внутрішніх справ республіки Кабінет міністрів УРСР прийняв постанову про порядок і умови державного обов'язкового особистого їх страхування.

ДОНБАС — Житомир — таким маршрутом відправилась колона Донецького територіально-виробничого об'єднання автотранспорту. У поліському краї донечани працюватимуть у зонах новобудов, куди переселяються жителі районів, які потерпіли внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. У складі зведеної автоколони — десять автопоїздів, кілька самоскидів.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64.
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Сьогодні, у суботу 13 липня, газета виходить на 8 сторінках, у неділю, 14 липня — на 16 сторінках. Наступний же номер газети буде 18 липня, у четвер.

ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ — ПЕРШ ЗА ВСЕ

Учора відбулася бесіда між Головою Верховної Ради України Л. Кравчуком і Генеральним директором Всесвітньої організації охорони здоров'я доктором Х. Накаджімою.

Під час зустрічі сторони жваво обговорювали питання відкриття дослідницьких центрів щодо проблем, пов'язаних з чорнобильською аварією. Л. Кравчук зазначив, що інформація про плани відкриття такого медичного центру в Обнінську надходила на Україну, і ця акція набиратиме політичного відтінку. Директор ВООЗ наголосив, що ця міжнародна організація стежить за ситуацією, яка стосується наслідків чорнобильської трагедії. Х. Накаджіма зауважив, що ВООЗ має деякі розбіжності у позиціях з МАГАТЕ і є прихильником довготривалої програми в галузі дослідження наслідків аварії на ЧАЕС. На його думку, є необхідність створити три дослідницькі центри: в Києві, Брянську та Гомелі. В Обнінську планується розмістити центр обробки інформації. Координатор цієї міжнародної програми буде в Женеві.

Л. Кравчук подякував ВООЗ за участь у благородній справі ліквідації наслідків чорнобильської аварії.

У бесіді брали участь міністр закордонних справ УРСР А. Зленко, міністр охорони здоров'я УРСР Ю. Спіженко, міністр охорони здоров'я СРСР І. Денисов.

Тарас ПЕКАР.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ВРУЧЕНО НАГОРОДИ

12 липня Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук вручив великій групі діячів науки і культури, викладачів вищої школи, вчителів, артистів, радянських працівників державні нагороди Української РСР. Присвоєнням почесних звань республіки, Почесними грамотами і Грамотами Президії Верховної Ради УРСР відзначено їх заслуги в розвитку народного господарства, науки і культури, підготовці кваліфікованих кадрів, успіхи у навчанні й вихованні молоді, високу професійну майстерність, активну громадську діяльність.

Почесну грамоту Президії Верховної Ради УРСР отримав також голова крайового виконавчого комітету товариства об'єднаних українських канадців П. Кравчук. Цієї нагороди він удостоєний за великий особистий вклад у розвиток взаємних культурних і наукових зв'язків між Канадою і Україною.

Голова парламенту України тепло привітав нагороджених з наступним святом — Днем незалежності України, побажав їм успіхів у роботі.

Укрінформ.

МІСЦЕВІ РАДИ І ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО СУВЕРЕНІТЕТ

Місце і роль місцевих органів влади в реалізації Декларації про державний суверенітет України — головна тема зустрічі-наради Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука з головами окремих міських Рад народних депутатів республіки, яка відбулась 12 липня у Києві. Відзначалось, що для втілення в життя цього важливого документа потрібно, насамперед, відпрацювати механізм виконання постанов і рішень, прийнятих парламентом України. Необхідна також більша взаємодія виконавчої влади на місцях з Кабінетом міністрів республіки.

На зустрічі розглядались інші важливі питання, пов'язані з реформою структури виконавчої влади, обговорювались проблеми місцевих Рад.

Л. Кравчук проінформував присутніх про економічне і політичне становище Української РСР, взаємовідносини України з центром та іншими союзними республіками.

Укрінформ.

300 ТИСЯЧ — ВНЕСОК ВЛАДИКИ

Відбулася зустріч Голови Верховної Ради УРСР Леоніда Кравчука з Митрополитом Київським і всієї України Філаретом

Під час бесіди Митрополит Київський і всієї України Філарет зазначив, що Українська православна церква приділяє особливу увагу утвердженню духовності і моралі в суспільстві.

— Нині, — зауважив владика, — чимало людей страждають від самотності, хвороб, багатьох підкосив Чорнобиль. До цих людей слід виявляти більше милосердя. Треба відроджувати співчуття людини до людини. Ось будучи нещодавно у Донбасі, я бачив страждання сімей шахтарів, що загинули... Це спонукало мене до створення Фонду милосердя Голови Верховної Ради УРСР. Для початку Українська православна церква вносить до цього фонду 300 тисяч карбованців. Нехай вони використовуватимуться на допомогу потерпілим від стихійних лих, людям, які страждають і звертаються за підтримкою до Голови Верховної Ради України, а в недалекому майбутньому сподіватимуться на допомогу Президента України.

Вважаю, що внески до цього Фонду мають робити й інші громадські організації. Думаю, люди це підтримають.

Голова Верховної Ради Української РСР Леонід Кравчук висловив щиру вдячність в особі Митрополита Київського і всієї України Філарета усім православній церкві, віруючим і зазначив, що ця місія тим більше вагома напередодні святкування річниці з дня прийняття Декларації про державний суверенітет України.

— Ваша місія, — підкреслив Л. Кравчук, — надзвичайно гуманістична і свідчить про розвиток традиції милосердя православної церкви, яка в найтяжчі для нашої держави часи пройшла разом з народом мучеництво і тортури. Тому церква і знаходить велику підтримку серед громадян різних поколінь. Вона є силою, що зберігає устої нашої моралі, захищає гноблених, знедолених, скривджених. Я знаю, кошти церкви складаються з грошей віруючих, які, хоч і самі потребують допомоги, діляться своїм скромним доходом. І це високоморально, духовно. Я хочу сказати вам, владико, що ці кошти будуть використані за призначенням.

Митрополит Київський і всієї України Філарет передав Леонідові Кравчукові чек на 300 тисяч карбованців.

Під час зустрічі був присутній керівник Секретаріату Верховної Ради УРСР, народний депутат УРСР М. Хоменко.

Повідомляємо рахунок Фонду милосердя Голови Верховної Ради УРСР: № 700841 у Київській міській дирекції Укрсоцбанку, МФО 322012.

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Перша. Лише перша. Вже перша. Нехай наші нащадки відсвяткують соту, двохсоту річницю Дня незалежності суверенної України. І щоб гордилися вони Декларацією про державний суверенітет України, і згадували про неї з трепетним почуттям, щоб вдячністю повнилися їх серця до тих, хто першим почав торувати шлях до незалежності свого народу, хто не збився на манівці у ці драматичні часи.

Перша річниця і перше свято в історії республіки — День незалежності. Яким він буде і як його відзначатимуть на Україні, про це — повідомлення наших власних кореспондентів з різних областей республіки.

КИЇВ

Святкування Дня незалежності у Києві — не лише відзначення річниці прийняття Декларації про державний суверенітет України. За задумом організаторів — Київської міськради — це ще і єднання, злука жителів і гостей древнього міста над Дніпром, громадян з різними політичними поглядами, але кровно зацікавлених у духовному і економічному відродженні України, відновленні її державності. Тому 16 липня на центральні вулиці Києва, в наддніпрянські парки вийдуть усі, кому не байдужа доля рідного краю, доля її народу.

Але свято є свято. Тому його оргкомітет пропонує чимало і розваг, і концертів, і вистав — чого тільки душа бажає. Лише на Хрещатику на 15 імпровізованих сценічних майданчиках виступатимуть художні і самодіяльні колективи не лише київських осередків культури, а й з усіх регіонів республіки.

Біля будинку міськради, приміром, виступатимуть Ніна Матвієнко, камерний хор державної філармонії, квартет імені Лисенка. Ряд заходів проведе Товариство української мови імені Т. Г. Шевченка, а на майданчику біля державної консерваторії виступлять відомі естрадні співаки — Василь Зінкевич, брат і сестра Анісімови, ансамбль «Явір».

За традицією господарями вулиць і площ стануть фольклорно-етнографічні колективи. Їхні концерти завжди збирають найбільше глядачів, які й самі співають з артистами.

А над Дніпром — від річкового вокзалу до Паркового мосту — можна буде стати свідком дивовижного видовища — спортсмени-парашутисти покажуть своє мистецтво. «Приземлятимуться» вони в теплі хвилі Славутича.

Ретельно готуються до свята не лише мистецькі колективи. Не менш напружені дні і у працівників торгівлі, які дуже стараються, щоб гості могли поласувати і морозивом, і солодощами, щоб не було перебоїв з постачанням безалкогольними напоями.

Київ причепурюється до свята. Тут чекають гостей з усіх регіонів України, які прийдуть зі своїми піснями, танцями, зі своїм мистецтвом.

ЧЕРКАСИ

«Треба хліб жати, а не гопака витинати»,— такі заяви лунали ще тоді, коли на Черкащині лише розпочали обговорювати програму святкування Дня незалежності України.

Керівництво області прийняло соломонове рішення — провести 12 липня в Черкасах урочисті збори з цієї нагоди, запросивши до обласного центру делегації з десяти прилеглих до нього сільських районів.

Глибинці дали «вільну». І порадили: святкувати по-своєму, проявити творчість. Глибинка задумалась — і вирішила: провести у Маньківці і Городищі районні фольклорні свята, у Звенигородці — збори Рад усіх рівнів...

— А загалом Шевченків край,— сказав голова обласної Ради народних депутатів Анатолій Сисой,— незважаючи на триденні вихідні, жниватиме. Люди знають: буде на Україні щедрий хліб — буде й незалежність.

ЧЕРНІВЦІ

Різноманітною буде програма святкування Дня незалежності України в Буковинському краї. Облвиконком прийняв з цього приводу ухвалу, в якій закликав порозумітися під час урочистостей і в подальшому суспільному житті членів усіх партій, громадських організацій, релігійних конфесій.

13—15 липня у Чернівцях та інших населених пунктах області відбудуться урочисті збори, приурочені Дню незалежності України.

16 липня свято вихлюпнеться на майдани, стадіони, в парки культури та відпочинку. Своє мистецтво продемонструють професіональні та самодіяльні художні колективи. Відбудуться виставки-продажі робіт народних умільців.

Свої шпальти для діалогу надала представникам різних політичних партій Буковини одна з газет обласної Ради народних депутатів «Буковинське віче».

Однак злагоди, до якої в ці передсвяткові дні закликає облвиконком, мабуть, не варто очікувати. Крайова організація Народного Руху відмежувалася від офіційних урочистостей і проведе їх за власною програмою. У містах і селах Буковини відбудуться мітинги та вуличні походи рухівців, членів Української республіканської та демократичної партій під гаслом: «Україні — повну незалежність!».

ТЕРНОПІЛЬ

— День незалежності України,— сказав вашому кореспондентові голова Тернопільської обласної Ради народних депутатів Василь Михайлович Олійник,— широко відзначатиметься в усіх населених пунктах області. Відбудуться урочисті збори, святкові концерти, буде організовано відпочинок і народні гуляння, проводитимуться виступи професіональних та самодіяльних колективів, спортивні змагання тощо. 16 липня у Тернополі заплановано провести великий мітинг.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Росіянин за національністю, голова Хмельницької обласної Ради народних депутатів Євген Гусельников чітко стоїть на платформі захисту державного суверенітету України. І тому не без гордості розповідає:

— Річниця від дня проголошення Декларації про державний суверенітет України відзначатиметься в області досить широко. Зрештою, ця робота почалася ще за тиждень до офіційної дати, оскільки підганяють жнива. У селах і містах області пройшли різноманітні свята, виставки, концерти. У гаму цих заходів органічно вплівся і перший Міжреспубліканський фестиваль сімейних ансамблів, чим ще раз на ділі підкреслено: суверенна Україна прагне жити у братерській єдності як з народами Союзу, так і з іншими народами світу. Торжества завершаться урочистими зборами та святковими концертами, у яких візьмуть участь депутати всіх рівнів Рад.

ЛЬВІВ

У Львові та області, окрім святкових заходів, буде проведено й політичні акції. Так, напередодні річниці прийняття Декларації про державний суверенітет України провід Львівської обласної організації УРП закликав вважати 16 липня днем активних дій, спрямованих на утвердження реального суверенітету України. Таку ж позицію поділяє і крайовий провід Руху. У цей день в обласному центрі біля оперного театру відбудеться традиційний для львів'ян мітинг.

РІВНЕ

Розповідають заступник голови міськвиконкому Іван Кирилецький і працівниця міськвідділу культури Світлана Наконечна.

Учасники свята пройдуть з вулиці 16 Липня через красиво оздоблену арку на вулицю Соборну і далі — на майдан Незалежності. З козацьким маршем, з піснями. А на майдані відбудеться мітинг, де виступлять представники різних партій. Мітинг супроводжуватиметься усілякими театралізованими дійствами, будуть виконані пісні і молитви...

Народні гуляння відбудуться у парку Тараса Шевченка, у мікрорайонах текстильників і хіміків. На літніх майданчиках за місцем проживання влаштовуватимуться ігри і розваги для дітей.

Увечері в Зеленому театрі парку самодіяльні митці виступатимуть з концертом.

ЗАПОРІЖЖЯ

У нас вже, здається, звикли до Всеукраїнських свят і День незалежності республіки зустрічатимуть спокійно, без емоцій. У Палаці культури «Жовтневий» зберуться на урочисті збори представники громадськості і Радянської влади. Будуть виступи офіційних осіб і концерт.

Як повідомив заступник голови облвиконкому Євген Карташов, облвиконком вже подав відповідні пропозиції райвиконкомам міста і області стосовно святкування Дня незалежності. Євген Григорович підкреслив також, що райвиконкомам надано повне право самим вирішувати, яким бути першому в історії України Дню незалежності.

— Великих акцій і народних гулянь ми не плануємо, бо пора сьогодні дуже гаряча. А от по лінії відділів культури святкування обов'язково проходитиме в місті і в районних центрах області,— наприкінці розмови додав він.

Незвичайні для Східної України свята торують цього року шляхи на Запоріжжя. Якими вони були — ми вже знаємо. Яким буде День незалежності — побачимо.

УЖГОРОД

Торжества з нагоди свята на Закарпатті розпочнуться сьогодні. У залі Драматичного театру відбудуться урочисті засідання та святковий концерт. Такі рішення прийнято облвиконкомом.

А от міська влада Ужгорода намітила відзначити День незалежності 16 липня. Він стартуватиме символічним походом представників різних політичних партій, рухів, національно-культурних товариств, трудових колективів і громадськості від площі Героїв Космосу до Театральної, де відбудеться молитва за Україну. Молитву мають намір відслужити священики православної та греко-католицької конфесій. Вінцем свята буде народне віче, яке проходитиме тут же, на березі Ужа. Торжества в обласному центрі завершаться святковим концертом та народними гуляннями.

Подібні заходи проводитимуться і в інших містах Закарпаття.

ХАРКІВ

Не знаю, як де, а в нас святкування першої річниці проголошення незалежності України розпочалося вже 12 липня. У цей день відбулися урочисті збори громадськості міста та області. Та за кілька днів до цієї події різні політичні партії знову не змогли дійти злагоди. Організатори зборів — міська влада — заявили, що до залу буде внесено лише конституційний прапор Української республіки. Прихильники ж історичного символу України — жовто-синього прапора — стоять на своєму: ми не допустимо московського сценарію. Україна має святкувати свою незалежність під рідним знаменом.

Однак мовиться ж про свято. Чим же воно ще запам'ятається харків'янам? По-перше, народними гуляннями в парках міста. Міськвиконком не поскупився — виділив на цю справу майже 30 тисяч карбованців. На зелену естраду вийдуть фольклорні колективи, народні хори, в тінистих алеях зазвучать духові оркестри. А взагалі організатори свята заклопотані: невчасно, жартують, Верховна Рада прийняла Декларацію про суверенітет, важко влітку знайти гарних артистів.

Та, думаю, що основне видовище з нагоди першої річниці розпочнеться увечері на центральній площі міста. Дві години триватиме тут мітинг, про участь в якому заявили вже переважно всі політичні та громадські організації. А потім тут же, просто неба — концерти, читання віршів великого Кобзаря. Коли ж над містом зійде вечірня зоря, в усіх парках і скверах Харкова спалахнуть феєрверки. Ми можемо собі таке дозволити: феєрверки на всю країну виготовляють теж у нас, в Харкові.

І ще. Нарешті в місті відбудеться молебень віруючих Української Автокефальної Православної Церкви Іоанно-Богословського храму.

Святкування Дня незалежності України відбудеться й в усіх райцентрах області. Для підприємств та відомств союзного підпорядкування 16 липня буде звичайним робочим днем.

ДОНЕЦЬК

Може статися, що 16 липня — день прийняття Декларації про незалежність України — видасться на Донеччині звичайнісіньким буднем. Як повідомили в обласній Раді народних депутатів, в Донецькій міськраді проведення будь-яких заходів, приурочених до цієї дати, з боку депутатів на місцях не планується. Таку пасивність намагаються пояснити тим, що, мовляв, подібне свято проводиться вперше і щодо цього у нас немає досвіду. А тут ще — депутатські канікули. Вирішили обмежитися організацією поїздки депутатів та бажаючих на урочистості до Києва та міддю духових оркестрів в деяких місцевих парках відпочинку.

Не візьме активної участі у святі і Донецький страйковий комітет. Його лідери вважають, що шахтарям сьогодні не до свят — даються взнаки моральні наслідки трагедії на «Південнодонбаській» № 1.

ЛУГАНСЬК

Напередодні річниці незалежності в Луганському виконкомі відбулася зустріч його голови В. Пантюхіна з представниками партій, рухів і асоціацій. Йшлося про знаходження дотичних для співпраці. І такі були названі: екологія, українське відродження і реалізація Закону про мови, соціальний захист тощо.

Результати проведеного соціологічного дослідження стверджують, що поріг взаємотерпимості в обласному центрі та області досить високий, і це створює психологічне середовище, яке не допускає крайнощів.

Йшлося і про відзначення Дня незалежності. Офіційні урочистості відбудуться в Луганському Центрі української культури.

КОЛОМИЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Усі політичні сили зробили заявки на участь в урочистостях з нагоди Дня незалежності України. Форми відзначення знаменної дати найрізноманітніші: від мітингів до пікетів, акцій громадської непокори.

Осередки неформальних об'єднань вийдуть 16 липня на Воскресінецьку гору, де рік тому відбувся Перший Всесвітній Собор Української Духовної Республіки. Тут біля високого дубового хреста, встановленого в ті пам'ятні дні, виступлять представники різних політичних угруповань, яким небайдужа доля України, відбудеться велике богослужіння.

Однією з акцій місцевої організації Товариства української мови буде збір коштів і пожертвувань на спорудження пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку в Коломиї. Монумент планується звести на майдані Відродження.

Коломийчани настроєні гідно вшанувати Великого Кобзаря: міська Рада народних депутатів оголосила республіканський конкурс на кращий проект пам'ятника.

Телеграфним рядком з Хмельницького

ЕТАЛОННЕ МІСТО

Харцизьк та Кам'янець-Подільський серед десяти інших міст СРСР запропоновано зробити «еталонними» щодо охорони навколишнього середовища. Пропозиція надійшла майже від 30 фірм США. Міста ці мають стати оздоровчою базою населення України. А міськрада Кам'янця-Подільського вже розробила комплексну програму з вирішення цього питання.

ЧКУРНУЛИ... У ЗАКОРДОННИЙ МАЛИННИК

80 студентів області за спільною домовленістю Хмельницького обкому комсомолу та Кельцького воєводства три тижні збиратимуть малину та полуниці на плантаціях польських фермерів.

А ВАЛЮТА — КОМУ!

Хмельницькі заготівельники відправили у Японію 251 тисячу банок джему, готується ще партія з 175 тисяч. Графік робіт випереджається, контракт буде виконано. Та невідомо, чи потраплять ієни через «московське сито» на Поділля.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

...з Рівненщини

«НА ДЯДЮ» — ДОСИТЬ...

Працівники Гощанського маслозаводу «скинулися» по 500 карбованців, півмільйона позичили у сусіднього колгоспу і викупили підприємство. Здобувши право на власні прибутки, анулювали невигідні договори, відкрили фірмові магазини у Гощі і Корці, у Рівному орендували молочний відділ гастроному. Живуть — горя не знають і «на дядю» більше працювати не збираються.

НЕ ДАЮТЬ — ЗРОБИМО САМІ

На присадибних ділянках у селі Корчин Костопільського району трудяться міні-трактори. Ні, ні, не торгівля їх поставила у село, не на заводах їх виготовили. Дядьки-умільці роблять техніку самі. От лише скрута з двигунами та деякими деталями. Воістину: «Що голіший, то мудріший».

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ТАК ПРОСТО...

Клопоту мали мешканці Копиткова Здолбунівського району з випасанням власної худоби. Добре, як пенсіонер у хаті чи дитина на канікулах, а то хоч і не заводь корови. Та поголів'я... стало збільшуватися. Через «дрібницю»: колгосп виділив пасовище, а громада купила електропастуха. Дешево, як мовиться, і сердито.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

Знак біди

ВИСНОВКИ НА ТЛІ ПОЖЕЖІ

Здавалося, що пожежу на шахті «Південнодонбаська» № 1 ліквідовано — лишалися лише невеличкі локалізовані острівці вогню. Та у вівторок підземна стихія розгулялася не на жарт — знову загорілася лава.

За таких невтішних обставин перед колективом «Південнодонбаської» № 1 звітувала про наслідки своєї роботи Державна комісія. Акт спеціального розслідування причин аварії зачитав член комісії, голова Державної комісії по нагляду за безпекою ведення робіт в промисловості і гірничого нагляду А. Дюба. Були зроблені висновки, які спонукають до надто сумних і болючих роздумів...

На шахті виявлено 129 (!) порушень техніки безпеки та ще й яких кричущих!.. На шахті «одірвано» (а точніше їх і не було) 12 кілометрів пожежних рукавів, недостає 800 ручних вогнегасників, 4,8 кілометра пожежно-зрошувальної системи, 60 пожежних стволів, 24 автоматичні установки для гасіння вогню. Про яку техніку безпеки за таких умов праці шахтарів можна говорити?!

Навіть під час аварії, коли загорілася конвеєрна стрічка, із наявних вогнегасників «не спрацювало» два. А як могла взагалі спалахнути така «надійна», «вогнетривка» стрічка? Винуватців-виготовлювачів знайшли за межами республіки, на одному із заводів Росії. Та хіба ж лише вони винні, адже ота стрічка слалася довгими шляхами, доки потрапила в шахту. І ніхто не помітив, що вона — звичайнісінький смолоскип. Щодо саморятівників: вони, певне, були останньою надією для шахтарів, що потрапили в загазовано-вогненне пекло. Та ті трикляті примітивні саморятівники і поставили останню крапку в надії вижити.

А тим часом країна випускає модернізовані ізолюючі саморятівники. Та на «Південнодонбаській» № 1, як, до речі, і на інших шахтах регіону, сьогодні лише про них мріють. І скажіть, чи не злодійство то: саме ці нові саморятівники за валюту ми продаємо за кордон? Хтось спразно заробляє на шахтарських смертях. Лише в минулому-нинішньому роках, зі слів одного із членів Державної комісії, Союз продав за кордон близько 40 тисяч ізолюючих саморятівників, яких так не вистачає вітчизняним шахтарям. Жахливі цифри і факти.

Хто ж за це все буде тримати відповідь? Винних (а по мені так і — крайніх) швидко знайшли. 22 керівних працівники об'єднання «Донецьквугілля», шахти «Південнодонбаська» № 1 отримали догани, 12 звільнено з посади. Матеріали слідства передано в прокуратуру України.

...А тим часом пожежа на шахті не вщухає. Не певен, що і гірники задоволені висновками держкомісії. Не сьогодні-завтра її члени покинуть Донбас, а шахтарям уже сьогодні спускатися під землю. Що їх там чекає? На поверхні були обіцянки...

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

Продиктовано в номер

Тривожні вибухи у Галичині

У ніч з 9 на 10 липня, напередодні відкриття чергової сесії Львівської обласної Ради, майже в один і той самий час і за однаковим сценарієм були зруйновані пам'ятник Євгенові Коновальцю в селі Зашкові Нестеровського району та відновлений після першого вибуху пам'ятник Степану Бандері в селі Старий Угринів Калуського району Івано-Франківської області. У Старому Угринові група з шести осіб у військових маскхалатах напала на двох громадських охоронців пам'ятника. У результаті сутички один з охоронців — 21-річний член СНУМу Василь Максимчук — тяжко поранений автоматною кулею, а в іншого — прикладом автомата перебиті ноги. У Зашкові четверо аналогічно екіпірованих нападників перед висадженням у повітря пам'ятника розігнали його беззбройну охорону автоматними пострілами.

Іван БЕСЯДА.
Львів.

Від редакції. Як повідомив перший заступник начальника слідчого управління Прокуратури УРСР І. Буравльов, точні дані щодо кількості нападників ще не встановлені: за інформацією з різних джерел, їх в обох випадках було від чотирьох до шести. Не можна стверджувати, що невідомі були саме у військових маскхалатах,— комбінезони, звичайно, на них були. Не отримано поки що підтвердження того, що одному з охоронців перебито ноги. За даними прокуратури, одного з охоронців, Василя Максимчука, поранено в плече автоматною кулею, іншого побито (Старий Угринів). В обох випадках була стрілянина з автоматів — знайдено гільзи. Нападаючі були в масках. В результаті вибухів в радіусі приблизно 100 метрів вибито шибки у вікнах, а в Старому Угринові пошкоджено каплицю. Міліція в обох випадках порушила кримінальні справи, ведеться слідство.

ДЕШЕВО І СЕРДИТО

Ах, літо!

Спека. Інстинкт самозбереження кличе до води. Кого — до Криму, кого — до Одеси, комусь і в Києві добре. Гідропарк, озера Оболоні, Пуща-Водиця — ось неповний перелік місць, де мріє опинитися киянин, що смажиться у бетонно-асфальтовому казані й випускає з себе всі соки у переповнених консервних бачках громадського транспорту. І ось вона — вода! Людей тут набагато більше, ніж у чергах за дефіцитами. Але перед киянами й тут постають проблеми. Приміром, де взяти дерев'яні нари-тапчани? Це щастя коштує всього 32 копійки напрокат, але дістати можна не скрізь. Та що там тапчани! Подекуди навіть не продаються прохолоджувальні напої, нема змоги отримати кваліфіковану медичну допомогу, залишити верхній одяг, перевдягнутися чи відвідати туалет. Мабуть, місто не вельми турбується про відпочинок своїх громадян. Але громадяни й самі не дуже турбуються про себе й один про одного. Працівник медпункту з Гідропарку Раїса Захарченко свідчить: до неї звертаються переважно з травмами ступнів ніг: колоті, різані та рвані рани. Все це — від битих пляшок та консервних банок у воді та на піску. Отже — на пляжі п'ють? Так. Але міліціонер, котрий несе там службу, весело повідомив нам: п'ють, але морд не б'ють! Отож, мабуть, вода таки справляє на людину благотворний вплив. До речі, у медпункті нам сказали, що люди смажаться на сонці до болю в голові, але притомності не втрачають. Он які ми кріпкі!

Ігор ТИМОФЄЄВ,
Ярослав РЕВО.
Київ.

Мал. Людмили ХОДАКІВСЬКОЇ.

Архів

ХТО СТАРЕ ЗГАДАЄ...

У донбаських чергах нерідко чути розмови про продовольчі достатки 60—70-х років, коли шахтарський край постачався за першою категорією. Воно й не дивно: на фоні порожніх магазинних полиць пам'ять краще працює...

Але не всі пам'ятають більш віддалені часи, коли магазини Донбасу не поступалися за асортиментом перед найкращими західними супермаркетами. Нагадати про це вирішила газета Рад Луганської області «Наша газета», надрукувавши рекламу ворошиловградського відділка «Головгастрономторгу» зразка 1949 року. Вона варта вибіркового цитування:

«Гастрономія. Великий зибір ковбасних виробів, свинокопченостей, жирів тваринних, масла вершкового, маргаринної продукції, сирів різних, риби холодного копчення, оселедців, баликових виробів, кефаль копчена і варена, семга солона, ікра кетова, зерниста, паюсна, консерви різні.

Горілка: 40-градусна, 50-градусна, 56-градусна, «Особлива Московська», «Столична». Наливки, настоянки на натуральних соках, лікери.

Вина: виноградні, плодозоягідні, шампанське, «Цимлянське»...

Увага: в необмеженій кількості...».

Виявляється, і у нас можна жити по-людськи. А поки в цю рекламу можна загорнути хіба що іржавого оселедця... І проковтнути валідол.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

Жнива-91

ПРИЙНЯТИ ВРОЖАЙ—ГОТОВІ

Цього року Розсипнянська виробнича дільниця Торезької реалбази хлібопродуктів готується прийняти 13 тисяч тонн зерна від господарств Шахтарського району.

Невеликий колектив зробив ремонт господарських приміщень, сушарок для вологого зерна.

У зразковий стан приведено майданчик для зерна.

Всі приміщення побілено і продезинфіковано. Колектив до прийому зерна нового врожаю підготувався відмінно.

Петро БУЗМАКОВ.
Донецька область.

«ЦИКЛОНОМ» ПО «ВАВІЛОНУ»

Апробація нового сорту озимого ячменю «Вавілон» розпочалася в області три роки тому. Торік його включили у промислове виробництво. Не прогадали: нині саме він дає найвищий урожай — понад 60 центнерів на круг. Прикро тільки, що засіяно ним лише 20 відсотків усього жнивного клину озимого ячменю. А переважає тут «Циклон». З його «вини» і коливається середня врожайність від 40 до 60 центнерів.

Першими приступили до збирання збіжжя колгоспи імені К. Маркса, «Перемога» Берегівського та «Прогрес», «Україна», «Жовтнева перемога» Виноградівського районів.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область

…И НА ТЛІ

Знак біди

…умов пра… …говорити?! …арії, коли за… …стрічка, із …ків «не спра… …могла вза… …«надійна», …річка? Вину… …чів знайшли …бліки, на од… Росії. Та хіба …, адже ота довгими шля… …пила в шахту. …, що вона — смолоскип. …івників: во… останньою на… …, що потра… …вано-вогненне …ті примітивні поставили ос… …надії вижити. …віна випускає …люючі само… «Південнодон… до речі, і на …гіону, сьогод… …мріють. І …лодійство то: …орятівники за …ємо за кор… заробляє на шахтарських смертях. Лише в минулому-нинішньому роках, зі слів одного із членів Державної комісії, Союз продав за кордон близько 40 тисяч ізолюючих саморятівників, яких так не вистачає вітчизняним шахтарям. Жахливі цифри і факти.

Хто ж за це все буде тримати відповідь? Винних (а по мені так і — крайніх) швидко знайшли. 22 керівних працівники об'єднання «Донецьквугілля», шахти «Південнодонбаська» № 1 отримали догани, 12 звільнено з посади. Матеріали слідства передано в прокуратуру України.

…А тим часом пожежа на шахті не вщухає. Не певен, що і гірники задоволені висновками держкомісії. Не сьогодні-завтра її члени покинуть Донбас, а шахтарям уже сьогодні спускатися під землю. Що їх там чекає? На поверхні були обіцянки…

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

…но в номер

…і вибухи …ичині

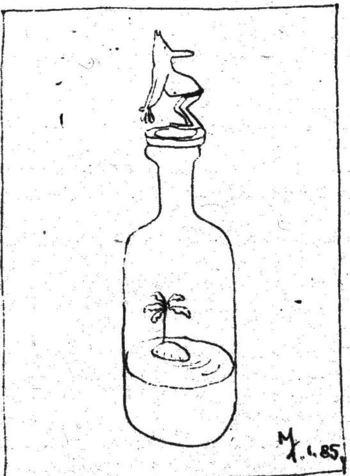
…о — прикла… …еребиті ноги. …еро аналогіч… …нападників …ням у повіт… …розігнали йо… …охорону авто… …лами.

…БЕСЯДА.

… Як повідо… …ступник на… …го управління …РСР І. Бурав… … щодо кіль… … ще не вста… …ормацією з … їх в обох ви… … чотирьох до …на стверджувати, що невідомі були саме у військових маскхалатах,— комбінезони, звичайно, на них були. Не отримано поки що підтвердження того, що одному з охоронців перебито ноги. За даними прокуратури, одного з охоронців, Василя Максимчука, поранено в плече автоматною кулею, іншого побито (Старий Угринів). В обох випадках була стрілянина з автоматів — знайдено гільзи. Нападаючі були в масках. В результаті вибухів в радіусі приблизно 100 метрів вибито шибки у вікнах, а в Старому Угринові пошкоджено каплицю. Міліція в обох випадках порушила кримінальні справи, ведеться слідство.

…СЕРДИТО

…огу, залишити …перевдягнутися …лет. Мабуть, … турбується … своїх громадяни й самі не … про себе й …ого. Працівник …опарку Раїса …чить: до неї …еважно з трав…: колоті, різа… Все це — від … консервних …на піску. Отже …? Так. Але мі… … несе там слу… …відомив нам: …д не б'ють! …ода таки справ… благотворний …і, у медпункті …о люди смз… …до болю в голові, але притомності не втрачають. Он які ми кріпкі!

Ігор ТИМОФЄЄВ,
Ярослав РЕВО.
Київ.

Мал. Людмили ХОДАКІВСЬКОЇ.

Архів

ХТО СТАРЕ ЗГАДАЄ...

У донбаських чергах нерідко чути розмови про продовольчі достатки 60—70-х років, коли шахтарський край постачався за першою категорією. Воно й не дивно: на фоні порожніх магазинних полиць пам'ять краще працює...

Але не всі пам'ятають більш віддалені часи, коли магазини Донбасу не поступалися за асортиментом перед найкращими західними супермаркетами. Нагадати про це вирішила газета Рад Луганської області «Наша газета», надрукувавши рекламу ворошиловградського відділка «Головгастрономторгу» зразка 1949 року. Вона варта вибіркового цитування:

«Гастрономія. Великий вибір ковбасних виробів, свинокопченостей, жирів тваринних, масла вершкового, маргаринної продукції, сирів різних, риби холодного копчення, оселедців, баликових виробів, кефаль копчена і варена, семга солона, ікра кетова, зерниста, паюсна, консерви різні.

Горілка: 40-градусна, 50-градусна, 56-градусна, «Особлива Московська», «Столична». Наливки, настоянки на натуральних соках, лікери.

Вина: виноградні, плодоягідні, шампанське, «Цимлянське»...

Увага: в необмеженій кількості...».

Виявляється, і у нас можна жити по-людськи. А поки в цю рекламу можна загорнути хіба що іржавого оселедця... І проковтнути валідол.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

Цифровий калейдоскоп

СЕРЦЕ ЗРАДІЄ У КІРОВОГРАДІ

Писано вже - переписано про наші чудові готелі, від однієї згадки про які серце мандрівника стискається у передчутті несподіваних пасток, здебільшого далеких від приємності. Особливо це стосується мандрівників за необхідністю, тобто тих, хто подорожує з посвідченням про відрядження у кишені. Скільки чарівних хвилин дарують неборакам працівники комунального господарства, скільки часу для роздумів про вічне надає їм висиджування в чергах біля улюбленої таблички «Місць немає»...

По секрету поділюсь відомостями [illegible] їх міс[illegible] черговий [illegible]ипуск[illegible] стерства статистики УРСР. Можливо, хоч хтось зможе скористатись ними і таким чином полегшити долю і зберегти нерви, перебуваючи не у відпустці, а у відрядженні. Так от, виявляється, їхати треба до Кіровограда і області, оскільки саме у тій благословенній стороні протягом минулого року нудилось від свобод[illegible]ане ліжко-[illegible]ємо їхати у відрядження чи на відпочинок, а то все — «Крим, Одеса, ах, ох!». А квитків — зась, а місць у готелях —приць...

Якщо не хочете до Кіровоградської, чи не маєте там підприємств, а отже, і підстави для поїздки, то просіть начальство відрядити вас хоча б до Вінницької, Волинської, Запорізької, Київської, Луганс[illegible] Полтавс[illegible] Тернопільс[illegible] Херсо[illegible]ої та Черкаської областей, де протягом того ж минулого 1990 року чекало відвідувача кожне четверте місце в готелі.

На початок поточного року на Україні налічувалось 1103 готелі загальною одноразовою місткістю 124 тисячі ліжко-місць (без готелів колгоспів, радгоспів, міжгосподарських та інших сільськогосподарських підприємств та установ Держагропрому УРСР). Але основна їх частина — 1075 місткістю 123 тисячі ліжко-місць розташована все-таки в містах та селищах міського типу, тобто там, куди здебільшого і приїздять у відрядження співробітники найрізноманітніших установ та організацій.

Із загальної кількості готелів 62 відсотки належить славнозвісному Держжитлокомунгоспу УРСР, кількість місць у яких сягає 65 відсотків від загальної їх кількості. Коефіцієнт використання тонно-кілометрів, перепрошую, ліжко-місць у цілому по республіці становив 0,77, по Держжитлокомунгоспу — 0,81.

Та, незважаючи на все сказане вище, діяльність готелів у республіці була рентабельною: прибутки становили 101 мільйон карбованців при витратах 95 мільйонів. Тобто за експлуатацію готелів до республіканського бюджету надійшло аж 6 (!) мільйонів карбованців. Це ж треба! А якби ще ми з вами раніше знали про трудноші Кіровоградської області та інших і змогли рівномірно розподілитись по ліжко-місцях і повністю використати ліжко-добу? Що б тоді було? Не знаєте? А я знаю — самошедші гроші мали б. Тож будьмо поміркованішими!

Катерина ВОРОНЕНКО.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Жнива-91

ПРИЙНЯТИ ВРОЖАЙ—ГОТОВІ

Цього року Розсипнянська виробнича дільниця Торезької реалбази хлібопродуктів готується прийняти 13 тисяч тонн зерна від господарств Шахтарського району.

Невеликий колектив зробив ремонт господарських приміщень, сушарок для вологого зерна.

У зразковий стан приведено майданчик для зерна.

Всі приміщення побілено і продезинфіковано. Колектив до прийому зерна нового врожаю підготувався відмінно.

Петро БУЗМАКОВ.
Донецька область.

«ЦИКЛОНОМ» ПО «ВАВІЛОНУ»

Апробація нового сорту озимого ячменю «Вавілон» розпочалася в області три роки тому. Торік його включили у промислове виробництво. Не прогадали: нині саме він дає найвищий урожай — понад 60 центнерів на круг. Прикро тільки, що засіяно ним лише 20 відсотків усього жнивного клину озимого ячменю. А переважає тут «Циклон». З його «вини» і коливається середня врожайність від 40 до 60 центнерів.

Першими приступили до збирання збіжжя колгоспи імені К. Маркса, «Перемога» Берегівського та «Прогрес», «Україна», «Жовтнева перемога» Виноградівського районів.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область

Книжка тижня

ТИРАЖІ — ЯК МІРАЖІ

Влас[illegible] «книжок[illegible]кня» з'яви[illegible] прил[illegible] книгарень [illegible]зу три. [illegible]ереду сім пр[illegible]ертає увагу [illegible]даний «Дніпром» славетний роман «Тіль Уленшпігель» з ілюстраціями С. Якутовича. Самі фламандці вважають, що український художник зробив найкращі ілюстрації до цієї знаменитої книги за весь час її існування і були вельми здивовані, що Якутович — не їхній земляк. Книга — розкішна. Тираж — 15 тисяч — від розкошів далекий. Ціна — 15 карбованців — видається, з огляду на все це, символічною.

Друга книга — «Білий птах з чорною ознакою», видана «Мистецтвом», це спогади про Івана Миколайчука, упорядкені Марією Миколайчук. Тираж — як для книжки про національного героя — мізерний, ті ж 15 тисяч, видання одразу стало раритетом.

Третя радість і печаль книголюбів — книжечка «Пропала грамота», видана «Радянським письменником». Тираж (3 тисячі) і ціна (35 копійок) — символічні, отже, троє молодих поетів — Юрко Позаяк, Віктор Недоступ та Семен Либонь ризикують залишитися відомими лиш у вузьких колах. А шкода. Як сказано одним із трьох авторів: «Якщо тебе ненароком гепнуло шлакоблоком, вважай, що тобі повезло...» Закінчимо й ми на оптимістичній ноті: малі тиражі — від бідності, але, дивлячись на оці три новинки, почуваєшся багатим. Бо, якщо наші видавництва на грані краху видають гарні книжки, будемо жити!

Христофор ГРУША.

Абітурієнт-91

РІДНОЮ МОВОЮ

Не тільки українською чи російською, а й молдавською мовою мають змогу складати вступні іспити до будь-якого вузу Одещини нинішні абітурієнти. Членам екзаменаційних приймальних комісій університету чи політехнічного інституту при цьому зовсім не обов'язково знати молдавську. Їх вступники екзаменуються в тутешньому педінституті, на базі якого створено спеціальну групу фахівців з різних дисциплін, які вільно володіють державною мовою сусідньої республіки.

На Україні є понад 140 шкіл, де навчання ведеться молдавською мовою. Тепер за рішенням ради ректорів вузів Одещини їх випускники мають можливість вступні іспити складати нею ж.

На Україні мешкає 500 тисяч молдаван, у Молдові — 600 тисяч українців, про те там є лише одна україномовна школа. Можливо, ситуація змінюватиметься на краще після зустрічі між Головою Верховної Ради УРСР Л. Кравчуком та Президентом Республіки Молдова М. Снєгуром у Києві?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса

Ж…

З КО…

Члени Херс… …цького куреня …рінним отама… Семеном відві… …ку та Олешків…

— Засмутил… …же Тарас Ярос… у Бериславськ… шляху до Кам… нас вважали... …ми з Канади… одяг — виши… …пинки», які ми… готовили.

— Сумне в… …крилось на мі… Кам'янської С… …публіканець: … могилах пасут… із поховання … …мана Костя Го… …то до самого … відшукати мог…

ор…

У Москві ві… …ренція по єван… …зована євангелі… …ацією Біллі Гр… Християнськими… Церквами СРСР…

Багато років … …го світу че… Школа євангелі… …чено в програ… повинна навчи… церковних слу… …кого Союзу … користуються … богослови Асо… …ма.

Більш як п'… …гатів з різних к…

ШТЕПСЕ…

В Яблунівс… культури на … відбувся висту… …на (Штепселя)… про перше зна… …пунькою. Їхню… і після війни.

Глядачі мали… …ти виступи від… кіноекрані. Ста…

Коротко —

ВАЛ…

«РУ…

В Ужгороді … валютний маг… …рядкований ма… …ву «Рута», яке… …єві свого часу … …вано під номер… …лені тут товар… самодіяльним… …карпаття. Виро… …талу, вишиван… …них туристів.

Микола ЗА…

ГОЛОС України

Цифровий калейдоскоп

ЦЕ ЗРАДІЄ У КІРОВОГРАДІ

переписано
і готелі, від
про які серце
скається у
одіваних пас-
о далеких від
бливо це сто-
ників за не-
о тих, хто
посвідченням
я у кишені.
х хвилин да-
м працівники
господарства,
ля роздумів
їм висиджу-
біля улюбле-
«Місць не-

оділюсь відо-
міс чер-
ск стер-
УРСР. Мож-
зможе ско-
і таким чи-
долю і збе-
ребуваючи не
відрядженні.
ється. Їхати
града і облас-
е у тій бла-
оні протягом
нудилось від
друг ане
ємо
чи на
то все —
ах, ох!». А
а місць у
ь...

ете до Кіро-
не маєте там
тже, і підста-
то просіть
дити вас хо-
ької, Волин-
ої, Київської,
тавс Тер-
рсо ої та
стей, де про-

тягом того ж минулого 1990 року чекало відвідувача кожне четверте місце в готелі.

На початок поточного року на Україні налічувалось 1103 готелі загальною одноразовою місткістю 124 тисячі ліжко-місць (без готелів колгоспів, радгоспів, міжгосподарських та інших сільськогосподарських підприємств та установ Держагропрому УРСР). Але основна їх частина — 1075 місткістю 123 тисячі ліжко-місць розташована все-таки в містах та селищах міського типу, тобто там, куди здебільшого і приїздять у відрядження співробітники найрізноманітніших установ та організацій.

Із загальної кількості готелів 62 відсотки належить славнозвісному Держжитлокомунгоспу УРСР, кількість місць у яких сягає 65 відсотків від загальної їх кількості. Коефіцієнт використання тонно-кілометрів, перепрошую, ліжко-місць у цілому по республіці становив 0,77, по Держжитлокомунгоспу — 0,81.

Та, незважаючи на все сказане вище, діяльність готелів у республіці була рентабельною: прибутки становили 101 мільйон карбованців при витратах 95 мільйонів. Тобто за експлуатацію готелів до республіканського бюджету надійшло аж 6 (!) мільйонів карбованців. Це ж треба! А якби ще ми з вами раніше знали про труднощі Кіровоградської області та інших і змогли рівномірно розподілитись по ліжко-місцях і повністю використати ліжко-добу? Що б тоді було? Не знаєте? А я знаю — самошедші гроші мали б. Тож будьмо поміркованішими!

Катерина ВОРОНЕНКО.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Книжка тижня

АЖІ — ЯК МІРАЖІ

кок кня»
ил кни-
ри. еду-
вагу виданий
етний роман
ель» з ілюст-
товича. Самі
ають, що ук-
ник зробив
рації до цієї
и за весь час
були вельми
Якутович —
к. Книга —
к — 15 ти-
кошів дале-
карбованців
огляду на
ною.
а — «Білий
знакою», ви-
ом», це спо-
Миколайчука,
ією Мико-
— як для
національного
ний, ті ж 15

тисяч, видання одразу стало раритетом.

Третя радість і печаль книголюбів — книжечка «Пропала грамота», видана «Радянським письменником». Тираж (3 тисячі) і ціна (35 копійок) — символічні, отже, троє молодих поетів — Юрко Позаяк, Віктор Недоступ та Семен Либонь ризикують залишитися відомими лиш у вузьких колах. А шкода. Як сказано одним із трьох авторів: «Якщо тебе ненароком гепнуло шлакоблоком, вважай, що тобі повезло...» Закінчимо й ми на оптимістичній ноті: малі тиражі — від бідності, але, дивлячись на оці три новинки, почуваєшся багатим. Бо, якщо наші видавництва на грані краху видають гарні книжки, будемо жити!

Христофор ГРУША.

Абітурієнт-91

ДНОЮ МОВОЮ

країнською чи
молдавською
могу складати
до будь-якого
нинішні абі-
ам екзамена-
льних комісій
и політехніч-
при цьому
язково знати
вступники
в тутешньо-
, на базі яко-
еціальну гру-

пу фахівців з різних дисциплін, які вільно володіють державною мовою сусідньої республіки.

На Україні є понад 140 шкіл, де навчання ведеться молдавською мовою. Тепер за рішенням ради ректорів вузів Одещини їх випускники мають можливість вступні іспити складати нею ж.

На Україні мешкає 500 тисяч молдаван, у Молдові — 600 тисяч українців, проте там є лише одна україномовна школа. Можливо, ситуація змінюватиметься на краще після зустрічі між Головою Верховної Ради УРСР Л. Кравчуком та Президентом Республіки Молдова М. Снєгуром у Києві?

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

Одеса

Точка на карті

ЖМУТ ВОВНИ З КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ

Члени Херсонського козацького куреня на чолі з курінним отаманом Тарасом Семеном відвідали Кам'янську та Олешківську Січі.

— Засмутило нас те, — каже Тарас Ярославович, — що у Бериславському районі на шляху до Кам'янської Січі нас вважали... фольклористами з Канади. А все через одяг — вишиванки, «мазепинки», які ми власноруч виготовили.

— Сумне видовище відкрилось на місці колишньої Кам'янської Січі в селі Республіканець: на козацьких могилах пасуться вівці, хрест із поховання кошового отамана Костя Гордієнка стягнуто до самого підніжжя, не відшукати могили іншого кошового, Василя Єрофєєва.

— Рукотворне Каховське море навіки поглинуло більшість куренів, що стояли колись на березі річки Кам'янки.

У поході на місці Олешківської Січі взяли участь і гості з Дніпропетровщини — члени Січеславського братства.

Та це лише початок культурницької діяльності Херсонського козацького куреня. Його члени мають намір забезпечити всіх козацьким одягом, побудувати чайку, на якій проплисти шляхом наших славних предків.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Херсонська область.

Уточнюємо

Євангелісти орендували МДУ

У Москві відбулася конференція по євангелізації, організована євангелізаційною Асоціацією Біллі Грєма разом з Християнськими спілками та Церквами СРСР.

Багато років богослови усього світу чекали цієї події. Школа євангелізації, як зазначено в програмі конференції, повинна навчити пасторів та церковних служителів Радянського Союзу методам, якими користуються в своїй роботі богослови Асоціації Біллі Грєма.

Більш як п'ять тисяч делегатів з різних країн приїхали до Москви, щоб провести цю зустріч і повчитися. Семінари вели відомі богослови із США, Англії, Нідерландів, Швейцарії.

Цікаво відзначити, що третина делегатів конференції — з України.

Як розповів пастор житомирської церкви «Рождества» Петро Кульбич, лише з Донецька та Житомира приїхало понад 200 євангелістів.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Москва.

Навколомистецькі новини

ШТЕПСЕЛЬ — НА СІЛЬСЬКІЙ СЦЕНІ

В Яблунівському будинку культури на Тернопільщині відбувся виступ Юхима Березіна (Штепселя). Він розповів про перше знайомство з Тарапунькою. Їхню співпрацю до і після війни.

Глядачі мали змогу побачити виступи відомого дуету на кіноекрані. Старші згадали молодість, а молоді здобули насолоду від тонкого гумору і сатири, що й до цього часу подекуди не втратили своєї актуальності.

Михайло ДОЛІБА.

Гусятинський район Тернопільської області.

Коротко

ВАЛЮТНА «РУТА»

В Ужгороді відкрито ще один валютний магазин. Він підпорядкований малому підприємству «Рута», яке, до речі, у Києві свого часу було зареєстровано під номером 1. Представлені тут товари виготовлені самодіяльними умільцями Закарпаття. Вироби із шкіри, металу, вишиванки, кераміка мають великий попит у іноземних туристів.

Микола ЗАКАРПАТЕЦЬ.

Подробиці

ГРАНІТ З ШАХТИ

Поки весь світ говорить про українське золото, на Криворіжжі готуються до справи менш сенсаційної, але нової і для республіки, і для країни — добування граніту не з кар'єру, а підземним способом. Планується це робити на шахті «Саксагань» вже з початку наступного року. А поки що триває її реконструкція, причому без зупинки виробництва.

Інформагентство «Євро-ІКС».

Факт

МОЛІМОСЯ НА ПОГОДУ

За даними обласного гідрометеобюро, тільки за червень у середньому по області випало 109 міліметрів опадів при нормі 73 міліметри. А в Чечельницькому районі 24 червня за 6—7 годин злива «розщедрилась» аж на 107 міліметрів води. Неважко передбачити, що при такому розвитку подій аж таки дійсно виконаємо два плани по опадах. Але водночас... жодного по зерну, овочах, технічних культурах. Адже чималі площі посівів залиті водою.

Залишається молитись на погоду в другій половині липня. Синоптики обіцяють, що дощі вщухнуть.

А. КОВТУН.

Вінниця.

ПОГОДА

Сьогодні у східних областях, а завтра у північно-західній половині України подекуди короткочасні дощі, грози, вітер північно-західний і північний, 5—10 метрів на секунду. Температура вдень 23—29, на півдні і в Закарпатті подекуди 30—32, вночі 11—17 градусів.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер північний, 4—10 метрів на секунду. Температура 20—25 градусів.

Черговий по випуску новин Костянтин ПАРИШКУРА.
Тел. 441-61-13.

ІТИ ВПЕРЕД

Як уже повідомлялося в нашій газеті, відбулася прес-конференція міністра закордонних справ України А. Зленка, присвячена річниці прийняття Декларації про державний суверенітет.

— Уже через 10 днів після прийняття Декларації, — сказав А. Зленко, — ми конкретизували завдання нової концепції зовнішньої політики України під час мого виступу у Верховній Раді. Згідно з концепцією зовнішня політика України спрямована насамперед на зміцнення миру і міжнародної безпеки, розвиток рівноправних взаємовигідних дружніх відносин з іншими державами, перш за все із прикордонними, забезпечення територіальної цілісності та недоторканності наших кордонів, захист інтересів і прав громадян України за кордоном. Це також забезпечення безпосередньої участі в загальноєвропейському процесі і європейських структурах, активізацію участі в ООН та інших міжнародних організаціях, підвищення ефективності участі в міжнародному співробітництві, зокрема, з метою максимального використання всіх можливостей для пом'якшення наслідків чорнобильської аварії, створення сприятливих умов для налагодження широкого співробітництва з вихідцями з України та їх нащадками, що мешкають за межами республіки.

Міністр закордонних справ наголосив, що нинішній вихід України на міжнародну арену треба розглядати як законне бажання нашого народу бачити себе повноправним суб'єктом у сім'ї народів Європи і світу. Ми ставимо перед собою завдання не випереджати розвиток подій, але й не залишатися позаду, максимальною мірою сприяти розв'язанню як внутрішніх проблем, так і здійсненню зовнішньої політики республіки. Розповідаючи про основні положення нової концепції зовнішньої політики України, А. Зленко підкреслив, що вона характеризується обгрунтованістю і солідною правовою базою. Адже, щоб визначитись у питанні щодо суверенної зовнішньої політики, потрібен був поштовх, яким стала Декларація, потрібне було глибоке переосмислення нашої діяльності, яке почалося ще задовго до липня 1990 року, щоб перед нами відкрилися нові обрії, щоб і ми самі відчули, що означає право вільного вибору, право робити те, що йде на користь твоєму народу.

А. Зленко запевнив присутніх, що у своїй діяльності українські зовнішньополітичні органи керуються волею народу, Законом. Це додає їм упевненості, сил, аргументів у відстоюванні позицій у стосунках як із зарубіжними представниками, так і союзними структурами.

Міністр закордонних справ України, розповідаючи про виваженість і реалістичність зовнішньополітичної лінії України, зазначив:

— Ми виходимо з того, що живемо в певній системі міжнародних і внутрішніх координатів і не можемо не враховувати свого нинішнього місця і становища в ній. Так би мовити, мусимо грати за правилами. Та при цьому використовуємо всі з них, а не тільки ті, якими нам колись дозволяли користуватися.

Це означає, що ми поставили перед собою реалістичні для даного етапу цілі і наполегливо, незважаючи на відкритий або прихований спротив, на упередженість, йдемо до своєї мети.

За словами А. Зленка, це можна бачити на прикладі розвитку україно-угорських зв'язків.

Відповідаючи на запитання про можливе відкриття українських посольств та представництв за кордоном, міністр закордонних справ сказав: «А чи маємо ми кошти на відкриття таких установ? Знаю точно, що маємо 40 мільярдів карбованців дефіциту бюджету. Але разом з тим мене дуже непокоять існуючі в певних колах настрої щодо непродуктивності й недоцільності витрат на фінансування зовнішньополітичних відносин республіки. Мене це хвилює перш за все як громадянина, а не як міністра, якого можна легко запідозрити у відстоюванні корпоративних інтересів. Не всі, на жаль, розуміють, що економія на зовнішньополітичній діяльності — це консервація нашої відсталості, сотні мільярдів упущеної вигоди, прямий шлях до перетворення республіки у сировинний додаток Європи й ринок дешевої робочої сили. Українські зовнішньоекономічні органи виконують важливі завдання. Як приклад — поновлено участь у діяльності дуже важливої для України Дунайської комісії, проводиться робота щодо забезпечення безпосередньої участі республіки у рамках співробітництва чорноморських країн, йде інтенсивний обмін інформацією щодо членства України в інших міжнародних організаціях. Докладається багато зусиль у справі приєднання України до міжнародно-правових угод, узгодження внутрішнього законодавства з міжнародними нормами.

Під час прес-конференції А. Зленко докладно розповів про зрушення, які відбулися за останній час на терені багатосторонньої дипломатії.

А. Зленко відповів на численні запитання українських та зарубіжних кореспондентів.

Тарас ПЕТРІВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Погляд зблизька

Хто захищає наші інтереси?

Напевно, кожен із нас знає, що цими питаннями на території іноземних держав займаються посольства, консульства і постійні представництва.

У свій час представництво при дворі «матушки Катерини» самодержиці, мали запорозькі козаки. Відвідавши столицю, кажуть, ще довго згадували, яка, мовляв, добра горілка та пампушки у цьому представництві.

Отже, коли, завітавши до затишного будиночка на вулиці Станкевича, де розташувалося Постійне представництво Кабінету міністрів України при Кабінеті міністрів СРСР в Москві і показавши посвідчення почув: «Чего вам здесь надо?» — зрозумів, що мої надії виявилися марними. Без начальства, якого у той день не було, ніхто не погодився розповідати про роботу постпредства. Всі інтерв'ю починалися й закінчувалися на порозі кабінетів. Одному заважав читати журнал, іншому — пити каву. Комусь, можливо, не сподобалося звертання українською мовою.

Зрозумів, чому все так, лише наступного дня, коли зустрівся із заступником постійного представника Кабінету міністрів УРСР при Кабінеті міністрів СРСР Олексієм Тарушкіним.

Він чесно відповів: «Ми не маємо можливості добирати людей, які нас повністю задовольняли б. Повірте, відбираємо найкращих із тих, хто колись працював на Україні і добре її знає. Головним критерієм для нас поки що є фахова підготовка спеціаліста, а не його національність та мова. Проте знайти людину, яка має й те, й те, ми не в змозі.

На першому місці стоїть проблема житла. Навіть постійний представник однієї з республік чекав квартири більш як півтора року. Раніше, коли ми виконували лише споглядальні функції, нас це влаштовувало. Сьогодні, коли сюди заходять щодня представники іноземних фірм та посольств зі своїми проблемами, нам дуже важко допомогти їм. Не маємо висококваліфікованих кадрів».

Більше року б'ється постпредство об кам'яний мур міськради столиці СРСР, щоб вирішити питання житла. Та марно. Проблема висить у повітрі і, напевно, залишатиметься там ще довго. Доти, доки і союзний уряд і Московська міська Рада не зрозуміють, що від якісного добору працівників постпредств інших республік залежить і їхня якісна праця.

Андрій БОЙКО.

Москва.

Наші за кордоном

Геннадій Удовенко:

ЯК ДЕРЖАВА З ДЕРЖАВОЮ...

Ми познайомилися майже випадково — завдяки відкритій у червні авіалінії Київ — Нью-Йорк. Після необхідних формальностей, яких в аеропорту імені Джона Кеннеді ніяк не менше, ніж у Борисполі, членів офіційної делегації — депутатів, авіаторів, керівників відомств, журналістів зустріли співробітники постійного представництва УРСР при ООН. Спантеличеним одинадцятигодинним перельотом, восьмигодинною різницею в часі, пасажирам було не до рангів зустрічаючих, тим більше, що вони однаково уважно ставилися до всіх нас.

І яким було моє здивування, коли з'ясувалося, що чоловік, який допоміг нести мою валізу, а потім сів поруч у салоні автобуса, виявився... Надзвичайним і повноважним послом, постійним представником УРСР при Організації Об'єднаних Націй Геннадієм Удовенком.

До речі, слід відверто сказати, що мій стереотип про радянських людей за кордоном був ущент розтрощений. Протягом двох діб нашого перебування у Нью-Йорку Геннадій Йосипович був невтомним — допомагав, сприяв, радив, консультував. Як йому вдавалося зберігати елегантність, бадьорість, оптимізм при майже тропічній спеці і вкрай насиченій програмі — і досі загадка. А Геннадію Йосиповичу за кілька днів виповнилося 60...

Якщо вже доля відпустила мені такий шанс, то не скористатися ним було б неприпустимим гріхом.

Отож, інтерв'ю Геннадія Удовенка — «Голосу України».

— Геннадію Йосиповичу, ви тривалий час представляєте нашу республіку в Організації Об'єднаних Націй. Який інтерес виявляють і її члени, і американці до України?

— Насамперед, як до рівноправного партнера. У цьому ви могли й самі переконатися, побувавши на велелюдному прийомі з приводу відкриття «Авіалініями України» рейсового маршруту Київ — Нью-Йорк. На ньому побували представники ділових кіл, відомі бізнесмени, деякі з них приїхали навіть з інших міст, як, приміром, президент американсько-радянської торговельної палати, яка має наміри про розширення економічних зв'язків з Україною, родина видатного авіаконструктора, вихідця з Полтавщини Сікорського. І, звичайно, представники української діаспори в США, серед котрих чимало впливових людей і які прагнуть зробити щось корисне для землі, де, вважають, залишилося їхнє коріння. Мер Нью-Йорка в зв'язку з відкриттям авіалінії з Україною, надіслав Києву вітальне послання.

Це свідчить про непідробний інтерес до України і обіцяє реалізуватися в конкретні справи.

— Це, так би мовити, «подійовий» інтерес...

— Ні, справа далеко не в події. Приміром, у штаті Коннектікут працює інститут україністики. Він, до речі, має зв'язки з Київським державним університетом — професор цього вузу Петро Кононенко підтримує зв'язок між цими закладами. Так-от: інститут україністики має багатющу бібліотеку, насичену такими документами і літературою, яких, може, не знайдеш більш ніде. І він готовий ділитися, надавати можливість працювати над нею. Знаю, що валюти для таких поїздок обмаль, але треба шукати можливості. Тільки ж не слід хоч тут підозрювати капіталістів у «підступах імперіалізму», бо американці готові співробітничати з нами.

— Скажіть, будь ласка, чи змінилося щось у відносинах з діловими колами, просто американцями після прийняття Декларації про державний суверенітет УРСР?

— Це складне питання, оскільки Декларація хоч і видатний документ, але поки що він декларує лише наміри. Тож тут уже справа за співробітниками представництва — довести, що цей видатний документ поклав початок суверенності, а за ним неодмінно будуть прийняті і законодавчі акти. Ми відчуваємо вже на ділі, що далекоглядні і політики, і підприємці поспішають подбати про пріоритет у відносинах з Україною, починають будувати ці відносини як держава з державою.

Крім того, все більше уваги привертає діяльність республіки в питаннях двосторонніх відносин з іншими країнами. Наприклад, візит Леоніда Кравчука до Угорщини став предметом пильної уваги не тільки політиків, а й підприємців, бізнесменів.

З іншого боку, у стосунках з нашими співвітчизниками виникають проблеми. Свіжий, так би мовити, і останній приклад: відкриття авіалінії Київ — Нью-Йорк, на яке витрачено майже два роки.

Займаючись цими питаннями, я відчув шалений опір регіонального представництва Аерофлоту. Всесильному Міністерству цивільної авіації СРСР навіть така маленька самостійність не до душі, незважаючи, що рейси ці організовувалися, в основному, для туристів з української діаспори в США. Попит на рейси великий, тож і цей інтерес ми повинні використати для духовного і економічного відродження України. Заважати на цьому шляху означає дискредитувати 52-мільйонний народ республіки.

— А як співробітники постійного представництва УРСР при ООН і ви, зокрема, сприймаєте Декларацію?

— Не як Декларацію, а як керівництво до дії. Насамперед слід сказати, що й ми відчули себе певніше, вагоміше, адже всі розпорядження зараз надходять не від уряду СРСР і Політбюро ЦК КПРС, а від уряду УРСР і Міністерства закордонних справ республіки. Тож від їх імені, без оглядки на Горбачова і Москву ми і відстоюємо інтереси України.

Про себе скажу, що, беручи участь у відомому вам референдумі, проголосував так, як і більшість «бюрократичного» Києва — «Так» за друге питання і «Ні» проти першого. Я й за друге не сказав би «так», але іншого, на жаль, не було...

Інтерв'ю взяла
Валентина
ПИСАНСЬКА.

Київ — Нью-Йорк — Київ.

Я — ПРОТИ НЕДОСКОНАЛОСТІ ДЕКЛАРАЦІЇ

Коли 16 липня минулого року депутати українського парламенту голосували за проголошення Декларації про державний суверенітет України, то були й такі, хто натиснув кнопку «проти».

Один з них — народний депутат УРСР Юрій Романов, завідуючий відділом дослідження перемінних зірок астрономічної обсерваторії Одеського держуніверситету імені І. Мечникова, кандидат фізико-математичних наук.

Як і в усіх інших, у нього були свої резони.

Точка зору

— Юрію Сергійовичу, минулого року ви проголосували проти Декларації про державний суверенітет України. Тому дуже просте запитання: чому?

— Я не голосував проти Декларації як головного здобутку нашого парламенту. Я голосував проти того тексту документа, який нам роздали вранці 16 липня 1990 року. У ньому було й залишається багато суперечностей, це й визначило моє рішення.

— А проти чого саме ви голосували?

— Перш ніж підійти до детального обговорення, хочу сказати про головне: Декларацію прийнято і її треба виконувати. Усім. Незалежно від того, хто і як голосував, бо, на жаль, ми сьогодні маємо таких депутатів, хто голосував «за», а стоїть фактично на позиціях невиконання Декларації.

А тепер про свої аргументи. Текст документа, безперечно, грамотний, але є в ньому такі положення, з якими я категорично не згодний. По-перше, Україна — край багатонаціональний, а це, на мою думку, повного відображення в Декларації не знайшло. Про це я говорив минулого літа, повторю й сьогодні. По-друге, в Декларації записано, що українська держава має гарантувати національно-культурний розвиток усім народам, які її населяють. А, як на мене, то повинно бути записано не «гарантує», а «забезпечує», бо чинне положення утискує неукраїнську частину населення республіки.

По-третє, не відбито було в Декларації положення про найвищу форму народовладдя — всенародний референдум.

Є ще суперечності між четвертим і десятим розділами Декларації про ставлення до міжнародного права, про відносини його з республіканськими законами.

Крім того, в Декларації, як на мене, повинно було записано, що в сфері міжнародних відносин Україна має забезпечити свої інтереси як республіка, як держава і в галузі освіти. Я неодноразово привертав увагу всіх депутатів: чому в наших договорах з іншими республіками випадає питання освіти? Я цього не розумію.

— А що вам найбільше подобається в Декларації?

— О, багато положень. Наприклад, про дотримання трьох неядерних принципів. Минулого літа я активно підтримав Івана Драча в цьому питанні. Другий важливий пункт — забезпечення захисту навколишнього середовища. Я взагалі вважаю, що ніякого суверенітету в нас взагалі не вийде, коли не буде людей, яким сьогодні загрожує наша екологічна «розгнузданість», наше екологічне варварство.

— Тобто можна сказати, що ви голосували не проти Декларації, а проти недосконалості окремих її положень?

— Саме так. І якщо ви пригадуєте ті дні минулого року, то я не ховався із своїми поглядами, а відкрито виступав проти неприйнятних для мене положень. На жаль, мої зауваження не були враховані, і коли йшло постатейне голосування, то я голосував у цих пунктах «проти». Так само проголосував і проти всієї Декларації, бо, повторюю, не розумію поспішності в такій важливій справі. Але за сім її розділів я свій голос віддав.

— А як ви вважаєте, за рік, що минув, Декларація зіграла свою роль у піднесенні суспільної суверенницької свідомості, в процесах національного відродження?

— Безумовно. Вона вплинула на розвиток духу народу України, представників усіх національностей. Але я й сьогодні вважаю деякі її положення недосконалими. До речі, говорили про це й інші депутати, які вже за кілька днів після прийняття документа пропонували змінити окремі її положення. А для мене це принципова позиція — голосувати тільки за те, в чому переконаний повністю.

— Як астроном ви вірите в зірку України?

— Абсолютно. Україна має величезні можливості для розвитку.

Вів бесіду спеціальний кореспондент «Голосу України» Володимир СКАЧКО.

Економіка

КРИЦЕВІ КРИЛА ДЛЯ УКРАЇНИ

Ні з чим не зрівняти дива розплавленого металу, який ллється у ковші, розсипаючи довкіл снопи гарячих іскор. Можна, звичайно, говорити прозаїчнішими, приземленішими словами — про те, що металургійна галузь визначальна для всього народного господарства, складає його основу і міць. Звідси й гідне місце в суспільстві металургів. Але передусім я хочу сказати таке: колективи металургів нагромадили дуже багато хороших, патріотичних, суто робітничих традицій, що за будь-яких обставин не втрачали своїх переваг. Хоч би як ми тепер не будовували свою економіку, тим паче, хоч би як її не роздержавлювали, ці традиції якраз у пригоді і знецінення та інфляції не знають. Коли вони, ясна річ, щирі, непідробні, справжні. А такими і виявилися, що засвідчили події останніх місяців.

Маю на увазі той факт, що металурги не піддалися фатальній спокусі страйкувати. Хоча гарячий цех республіки останніх добрих півтора десятка літ, якщо не більше, працював нестабільно. Були періоди, коли його відверто лихоманило. Серед причин керівники тодішнього Мінчормету УРСР — спочатку Я. Куликов, потім і Д. Галкін — передусім називали нерівномірний перерозподіл коштів і фондів, матеріальних ресурсів, від чого потерпала українська металургія. Діставалося їй, «що Бог пошле», майже нічого, і оскільки республіканське міністерство було тільки у нас, то Мінчормет СРСР «уповноважував» його самотужки, чим зможе, латати дірки. Свою ж відповідальність охоче поширював передусім на підприємства решти республік, більш-менш надійно забезпечуючи їх. Тож за пропорціями потужностей наші металурги отримували значно менше асигнувань, завжди в останню чергу, відстали технічно і технологічно. Це було, і слів із пісні не викинеш.

Нинішні події, тобто перехід металургів під юрисдикцію республіки, на мою думку, цілком можна назвати здійсненням давніх заповітних, потаємних мрій. Помиляється той, хто гадає, наче ніхто раніше не насмілювався розуміти шкоду від надмірної централізації, диктату і безправ'я на місцях.

— Юрисдикція проголошена, але на практиці тільки-но починає втілюватися,— каже О. Поживанов, настрій якого замішаний на оптимізмі і заклопотаності. І турбот у нього справді по саму зав'язку.

Олександр Михайлович очолив, власне, новостворений Державний комітет УРСР металургійної промисловості, і поки що в цьому комітеті він... єдиний штатний працівник. Формує, набирає колектив спеціалістів та керівників, які спільно мають узяти на себе функції штабу галузі в республіці.

Я ж не втримався і відразу задав «каверзне», як мені здавалося, запитання: вже існував Мінчормет України, який, зрештою, було скасовано, і натомість за підгалузевим принципом виникли промислово-виробничі об'єднання, автономні, до речі. То чи не повертаємося ми до пройденого, чи не городимо знайомий город?

— Наш Держкомітет — принципово нове явище,— запевняє О. Поживанов.— Якщо Мінчормет УРСР свого часу входив до складу Мінчормету СРСР як підрозділ з обмеженими, ясна річ, правами та повноваженнями, то комітет підпорядковується тільки Кабінету міністрів республіки. Ми припиняємо будь-який диктат, найбезневинніші адміністративно-командні «замашки», і у відносинах із заводами, комбінатами і об'єднаннями сповідуватимемо лише економічні важелі. І третє нововведення, про яке конче потрібно сказати: вперше за роки Радянської влади всі до одного підприємства чорної і пов'язані з ними залізорудні, коксохімічні, а також підприємства кольорової металургії на території республіки діятимуть у рамках нашого комітету. Раніше було по-різному, але завжди розпорошено по всіляких союзних і республіканських відомствах та главках. Тепер, повторюю, всі 496 підприємств збираються під дахом комітету і належатимуть Україні.

Насамкінець нашої розмови О. Поживанов зважив за потрібне сказати: «Все це не значить, що неминуче перервуться зв'язки, котрі роками й обставинами складалися між підприємствами і регіонами. А вони справді розгалужені, розмаїті, часом суперечливі, однак переважають об'єктивні і потрібні, які обов'язково треба зберегти. Взаємні поставки сировини, металозаготовок у масштабах Союзу — гарантія сталої роботи всієї металургії та її окремих осередків. Інша річ, докинув Олександр Михайлович, що танцювати мусимо від економічної діяльності обопільних взаємовигідних інтересів. Цього ми й будемо прагнути, але вже в умовах ринку і самостійності як трудових колективів, так і республіки загалом».

А нашим металургам є чим розпоряджатися, ставати винахідливими та підприємливими господарями. Загалом галузь республіки, якщо так можна сказати, «вивізна». Залізною рудою і залізорудною продукцією забезпечуємо себе сповна, решту експортуємо за рубіж (досі маючи з цього мізер валюти). Про марганцеву руду і вогнетриви й говорити нічого — постачаємо в усі-усюди і кінці країни. Так само труб та металопрокату виробляємо більше, ніж споживаємо. Вочевидь, варто ретельніше дбати про їх конкурентоспроможність, але це вже інша справа.

— Якщо будемо самостійно господарювати,— сказав О. Поживанов,— матимемо достатньо коштів для технічного переозброєння і оновлення багатьох потужностей, які давно цього потребують.

Держкомітет України з металургійної промисловості, судячи з реальних обставин, повністю до виконання своїх обов'язків приступить у вересні. Поки що справа координації галузі лягає головним чином на державне промислове об'єднання «Південметалургпром».

Його доля також нелегка: після ліквідації Мінчормету УРСР розгорнулася тривала, заплутана реорганізація управлінської ланки, коли фахівці високої кваліфікації тасувалися - перетасовувалися і скорочувалися, не будучи впевненими в своєму майбутньому. Оце наше недавнє минуле, вщерть сповнене невизначеностей та суцільних експериментів, обернулося тим, що великий колектив спеціалістів більше року не стільки керував галуззю, скільки «боровся за виживання». Штати були надміру роздуті, багато чого треба було «відтинати», але ж і без досвідчених управлінців ще ніде в світі не навчилися обходитись. До того ж, реорганізацію треба проводити, коли вже є якась певність. А як виходило у нас? Уже як «вималювався» «Південметалургпром», то дотепники, пригадую, гірко жартували: «Південпром» тому, що перші півдня думаємо, чим зайнятись, а другі півдня — як вціліти чи куди тікати, щоб вціліти...».

Нині ці жарти забулися. Нарешті, реорганізація в зв'язку з підпорядкуванням галузі республіці відбувається продумано і послідовно, коли є чіткі уявлення її кінцевої мети. Не знаю, може, мої висновки поспішні, навіть поверхові, але ж знайомого по нещодавніх часах «панікування» справді не спостерігається. Замість нього — копітка й наполеглива «чорнова» робота.

— Ще з минулого року ми переорієнтувалися на Київ,— пояснив ситуацію заступник генерального директора «Південметалургпрому» Ю. Кузенков, маючи на увазі «прив'язку» як стратегічної та економічної політики галузі, так і її поточних справ до уряду республіки.— А виробничі програми наступного, 1992 року вже повністю «верстаємо» у супрязі з Кабінетом міністрів УРСР.

Юрій Дмитрович на моє «каверзне» запитання також заперечив: «Ні, підприємства забачливо не наполягають істотно, тим паче невиправдано знижувати виробництво продукції. Навпаки, воліють гарантій для розширення її випуску. Адже скільки будеш заробляти, так і житимеш. Нам зараз важливо мати від уряду республіки підтримку щодо забезпечення коксівним вугіллям і металобрухтом. І тоді металурги неодмінно скажуть своє вагоме слово».

Може, й настануть колись такі часи, нині ж хвалитись особливо нічим. З початку року недодано мільйони тонн чавуну, сталі і прокату, тисячі тонн труб. Пояснень причин, схоже, вистачає.

У металургів багато труднощів, про які, до речі, йшла мова наприкінці березня на зустрічі з Прем'єр-міністром УРСР В. Фокіним. Її влаштовував центральний комітет профспілки трудівників металургійної і гірничовидобувної промисловості республіки. Голова цього ЦК М. Мінченко щойно розіслав листа у трудові осередки, зміст якого буде оголошено металургам якраз напередодні Дня незалежності України. «Частина наших вимог, які прийняв уряд В. Фокіна,— пише Микола Миколайович,— уже вирішена, частина вирішується. Одначе багато питань залишається на папері. Тому створено робочу групу контролю за реалізацією доручень Прем'єр-міністра республіки, а наша профспілка визначила напрями своєї діяльності, мета яких — захищати металургів в умовах ринкових відносин в економіці...».

Отож попереду клопоту вистачатиме. Та є у людей вогненної професії термін — чисте кипіння. Чистим кипінням, уже без «піни», бачиться і близьке майбутнє галузі, пов'язане з економічною самостійністю і господарською незалежністю. З усім тим, що нині відбувається в нашій країні. Бо все це вкупі, як пише від імені ЦК профспілки М. Мінченко в згаданому листі, «допоможе зберегти галузь від розвалу, подолати кризу і виконати соціально-економічні програми, відродити славу і престижність металургів».

А хіба не цього над усе хочемо всі ми разом з металургами?

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

ШЛЯХ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОМУ МУСИТЬ ІТИ ЧЕРЕЗ СУВЕРЕННІСТЬ

Через три дні на Україні велике національне свято — День незалежності. Він з'явився в нашому святковому календарі зовсім недавно. Але, здається, ще довго ми святкуватимемо його як уперше. Безперечно, День незалежності — це ще одна нагода подумати про наше майбутнє. Чи справді наша республіка стане суверенною державою? Чи справді колись вона матиме, крім політичного, ще й міцний економічний потенціал? Що треба для цього робити? Нелегкі питання. Але вони й вирішуються не відразу.

Нам здалося цікавим дізнатися, що думають про ці проблеми наші зарубіжні гості, серед яких — громадські діячі, науковці, бізнесмени. Вони охоче висловили свої думки і передали щирі побажання українському народові.

Маша ЛЮБЕЛЬСЬКА, генеральний директор жіночої організації Загальної федерації трудящих Ізраїлю, віцепрезидент Міжнародної ради єврейських жінок, приїхала до Києва у рамках зустрічі з представниками ради Федерації незалежних профспілок України, республіканського уряду, Верховної Ради, Республіканського товариства єврейської культури при фонді культури УРСР.

— Між профспілками України та Ізраїлю налагоджуються дедалі тісніші зв'язки, що грунтуються на справжньому суверенітеті республіки. Ваш народ набуває все більшої свободи. Не можна все життя прожити в тюрмі, треба прагнути стати вільними людьми.

Президент фірми «Атлантік Джей енд Сі» Джеф ОСТРОВСЬКИЙ прибув із Сполучених Штатів на Україну для участі у засіданнях правління одного з найбільших спільних підприємств, створених ним у СРСР, «Динамо» — «Атлантік», розташованого в Києві. Дитинство Джефа Островського, 29-річного власника ряду американських фірм, пройшло у Києві. Отож, батьківщина вабить до себе, а процеси змін на Україні створюють умови для зближення наших країн.

— Вважаю, республіці не можна далі залишатись у нинішньому стані. Повна незалежність від центру в даній ситуації не є реальною. Проте економічна свобода Україні вкрай необхідна, щоб вона сама вела свої розрахунки із Заходом на базі національного банку, маючи власну валюту.

Бажаю вам до кінця розібратися у своїх проблемах і сприяти створенню такої ситуації, коли бізнес почуватиме себе спокійно, як в Америці.

Богдан БАСЮРКІВ, професор політичних наук, співдиректор Інституту вивчення Радянського Союзу та країн Східної Європи при Карлтонському університеті (Канада):

Актуальні інтерв'ю

— Як спеціаліст з політичних наук, що займається радянською політичною системою вже багато років, я хотів би сказати, що суверенність — це фактичне верховенство певної держави над територією і громадянами. У даному разі Декларація про суверенітет ще не зробила Україну суверенною, бо мова йде про фактичну її реалізацію. Тобто, доки суверенітет України не стане реальним, доти Захід не визнаватиме його.

Нещодавно у Вашингтоні я був присутнім на конференції «Україна в перехідній стадії», що її організував Інститут закордонної служби. У ній брали участь люди, із державного департаменту, Пентагону, інформаційної служби конгресу Сполучених Штатів, які займаються питаннями України і взагалі національними проблемами в Радянському Союзі. Це свідчить про те, що Захід уже вивчає Україну не за заявами чи бажаннями, а за реальним станом речей. Визнання ніколи не прийде лише через проголошення суверенності.

Думаю, процес розпаду імперських структур — це процес закономірний. Зв'язок між бажанням і фактичним станом є ключем для аналізу ситуації. Я всією душею сприяю цьому бажанню суверенності. Мені здається, що сталися надзвичайні зрушення, які не можна було передбачити на Заході.

У зв'язку з роковиною прийняття Декларації про державний суверенітет України я хотів би побажати їй політичного розуму. В політиці ніколи не буває консенсусу. Це — діалектика відносин між людьми, які хочуть абсолютної самостійності негайно, і тими, які обачливо оглядаються. Це реальний процес і не треба ні на кого нарікати.

З приводу введення на Україні форми президентського правління я хотів би зауважити: досвід західних держав показує, що воно може бути демократичним лише в тому випадку, коли існуватиме верховенство закону над усім, справжня незалежність суддів.

Шлях до європейського дому мусить іти через суверенність. А це означає, що від системи, коли влада концентрується в центрі, з часом вона повинна перейти до держав, які фактично складають конфедерацію. Адже, як бачимо, федерація не принесла бажаного результату.

Енріко БЕВІЛАКУА, представник Інституту зовнішньої торгівлі Італії:

— Україна — велика і розвинута республіка, і ми дуже зацікавлені в співробітництві з нею. Останнім часом ми дуже пильно вивчаємо можливості наших контактів з окремими республіками. Про це і свідчить мій приїзд на Україну. Ми прагнемо встановити прямий діалог, вирішувати конкретні проблеми. З вашого ж боку необхідно якнайшвидше створювати республіканські державні установи, які були б гарантами у наших ділових відносинах.

Гвідо КОРБЕЛЛО, генеральний директор італійської Асоціації виробників машин для пакування:

— Напередодні вашого національного свята — Дня незалежності як ділова людина я хотів би побажати вам успіху в бізнесі, розвитку прямих зв'язків і співробітництва з іноземними партнерами. Економічні відносини йдуть завжди попереду політичних. Тому вони якнайкраще сприяють набуттю справжньої свободи та взаєморозумінню між народами.

Аспірант Київського університету Антоніо КОЛУМБ (Куба):

— У переддень Дня незалежності України вітаю весь український народ з цим святом. Адже ми, кубинці, добре розуміємо, чим для вас стало прийняття Декларації про державний суверенітет, бо самі знаємо ціну незалежності. Ситуація на Кубі неоднозначна, але у філософському розрізі можна відзначити те, що наші народи завжди боролися проти надмірного впливу своїх більших сусідів. На Кубі, незважаючи на тяжкі часи, люди вірять, що завтра буде краще, ніж сьогодні, і за незалежність готові пожертвувати всім. Бажаю, щоб український народ переборов економічну кризу.

Експрес-новини

Високопоставлені представники радянського та американського урядів повідомили про успіх першого дня переговорів у Вашингтоні з питань контролю над озброєнням. Державний секретар Сполучених Штатів Дж. Бейкер і міністр закордонних справ СРСР О. Безсмертних зустрілися з метою завершити підготовку угоди щодо скорочення стратегічної зброї.

* * *

Відбулася нарада колективного керівництва президії Югославії для обмірковування досягнутої за посередництвом Європейського співтовариства угоди в питанні припинення політичної кризи в Югославії.

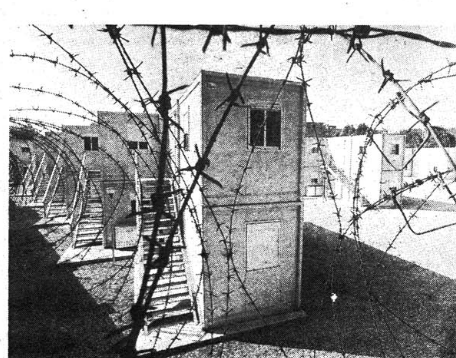
* * *

Польські законодавці відкинули третю спробу президента Л. Валенси внести зміни до виборчого закону, згідно з яким мають бути проведені призначені на жовтень парламентські вибори. Законодавці також не прийняли окрему пропозицію Валенси усунути конституційну поправку, що забороняє полякам, які протягом останніх п'яти років мешкають за кордоном, займати виборні посади. Валенса заявив, що теперішні правила призведуть до утворення фракційного парламенту і нестабільного уряду.

* * *

На головній американській військовій базі Кувейту, як гадають, у результаті пожежі вибухнув склад боєприпасів, унаслідок чого було поранено 50 солдатів. Більшість поранених — американці, хоча також постраждало декілька британських військовослужбовців. Хвиля вибухів відчувалась у радіусі 20 кілометрів, було пошкоджено чимало танків та інших машин.

Погляд

«КОЛЮЧИЙ» ПЕЙЗАЖ

У всьому світі люди шукають кращої долі. І не знаходячи її на батьківщині, прагнуть виїхати до інших країн, де, судячи з рекламних проспектів або телевізійних передач, життя легке та безтурботне. Але ж чекають там лише досвідчених спеціалістів. А решта... Їй доведеться знову шукати своє щастя. І задуматися над цим, можливо, доведеться ще у таборі для переселенців, дивлячись на навколишній світ через колючий дріт, який постійно нагадує, що емігранти — гості завжди не дуже бажані.

На фото ТАРС — табір для переселенців в Італії.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник редактора — Леонід Самойленко.

Черговий редактор — Ігор Грушко.

Автор макета, змінний секретар — Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Стиначич, Людмила Терещук.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк

Лінотипісти: Валентина Чичирко, Наталія Позняк.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб 80 коп.

Зам. 03151351.